Nro 16.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższém Dozwoleniem

w WILNIE V. S. 24 LUTEGO 1804. ROKU WE SRODĘ

z Petersburga V. S. 22 Lutego

G. L. X. Cicianow, pod którego przewodnictwem d. 3 stycznia dobyto w szturmie twierdzę Ganża, otrzymał rangę G. infanteryi. Grodzieńskiego korpusu kadeci wychodzą do pułków Officyerami. Brzozowski, Osiński, Broniewski, Kremski, Osmiałowski, Kapuściński, Siteński. Generał Intendentowi armii oświadczono ukontentowanie za porządek i oszczędność w iego wydziale zachowaną, iakoteż za pilne wykonanie zlecenia iemu danego. W południowych Gubernieach Monarchii, Astrachańskiey, Kaukazkiey, Tauryiskiey, Chersońskiey, Ekaterynosławskiey dać postanowiono gospodarzom obowiązuiącym się zaprowadzić i rozmnożyć owce, po iedney dziesięcinie ziemi skarbowey na każdą sztukę, na lat 10 z początku, a ieżeli dopełnią przyięty obowiązek, ta ziemia przy nich zostać może wiecznością. St. Konsyliarze: Nieczaiew, Chruszczow, Tutolmin, Korczuganow zostaią Akt. St. Kons. Riazańskim Biskupem będzie Ambroży; Wiatskim Serafin, Dmitrowskim Augustyn Rektor Akademii Moskiewskiey. Akt. St. Kons. Pallas doniosł Akademii nauk z Simferopola, że deszcz prawie nieustanny w Tauryi od Sierpnia do grudnia zepsuł zboże, siano, winnice; wylewy rzek wszystkim sprawiły wielką szkodę mieszkańcom.

z Londynu 8. Lutego.

Rząd ogłosił rapport Admirała Duckworth względem ustąpienia woysk Francuzkich z S. Domingo. D. 19 listop. G. Rochambeau pisał do kommendanta eskadry naszey, która port zamykała, donosząc iż wysyła G. Bové i kapitana okrętowego Barré z prozbą, ażeby godziło się naywyższemu wodzowi z miasta Cap ustąpić na czele 500 żołnierzy do Francyi, nie poczytanym za woiennych brańców, na 2 fregatach RPtey. Loring odrzucił propozycyą, i ostrzegł że ma wyraźny rozkaz wszystkich nieprzyiacioł zdrowych do Jamaiki zaprowadzić; chorym zaś wolno płynąć do oyczyzny lub Ameryki północney; obywatelom białym i czarnym wstęp do Angielskich osad zabroniony. Nazaiutrz G. Rochambeau oświadczył, że tych warunków podpisać nie może, i uczynioną ofiarę względem ustąpienia z osady cofnąć musi. Tym sposobem gdy zerwano ledwie rozpoczętę negocyacye, Wódz Francuzki zagaił inne z G. Dessalines, któremu dniem iuż pierwey obiecał Cap oddać z ammunicyą, żywnością, artyllerya, na d. 30 listop. Co zapewne czynił maiąc nadzieię uyść naszey niewoli, ponieważ burze straszliwe od 3 tygodni miotaiąc po morzu okrętami, kazały nieraz Anglikom szukać bezpiecznego zchronienia w odległych stronach. Ale się zawiedli Francuzi; albowiem eskadra nad mniemanie prędzey do Cap powróciła. Gdy więc 10. dniowe zawieszenie broni przez Murzynów pozwolone Francuzom upłynęło, postrzegli Anglicy niespodzianie powiewaiące na murach i twierdzach czarne chorągwie. Wysłany Officyer flotny na ląd dla powzięcia wiadomości, co Dessalines czynić zamysla z G. Rochambeau i woyskiem iego.

Wchodząc do portu Kapitan Bligh potkał Francuzkiego Barré, który gościa zaprosił do swoiey fregaty, i żądał kapitulacyi; Zezwoiliśmy na wszystko; przyięto Francuzów pod opiekę Brytańuii W; co im wkrótce wyszło na dobre. Albowiem Dessalines rozgniewany widząc G. Rochambeau z nami robiącego umowę; z drugiey strony pewien iż okręta i fregaty nie Murzynom lecz Anglikom dostać się miały, postanowił do wychodzących z portu ognia dawać, zpalić lub zatopić wszystkie; lecz do tego nie przyszło; kommendant eskadry naszey oświadczył że na to nie pozwoli; więc Murzyni, chociaż batterye nad brzegiem gotowe mieli, i kule rozpalone, zachowali się spokoynie; zwyciężonym nieprzyiaciołom pozwolono wyniść bez szkody pod następuiącemi warunkami.

1. Okręta woienne i kupieckie RP. w porcie Cap stoiące dostaną się Anglikom.

2. Załoga na statki wzięta póydzie w niewolę z ludem morskim, i odpłynie do Europy obowiązuiąc się nie służyć do zamiany, która iak nayprędzey nastąpi.

3. Generałowie i Officyerowie broń zachowuią.

4. Chorzy prosto odpłyną do Francyi, którym żywność, opatrzenie, i lekarstwa dostarczone będą.

5. Własność osobista zostanie nietykalną; papiery do armii należące zabierze Szef sztabu.

6 Statki narodów oboiętnych zostaną wolne po ścisłey indagacyi o ich właścicielach; na nich bez przeszkody ustępować mogą obywatele wyspy gdy zechcą iść za woyskiem, lub w drugie strony.

7. Fregaty Francuzkie wyszedłszy z portu dadzą ognia przed zpuszczeniem flagi.

8 Służący Officyerów, domownicy obywatelow opuszczaiących osadę należą do armii.

Dessalines z trudnością dał się namówić Anglikom, ażeby nie strzelał do Francuzów z portu wychodzących. Rząd Jamaiki podpisał z nim 27 grudnia umowę czyli przymierze, którego treść niewiadoma. Tamże przybyło więcey 8. t. nieprzyiacioł, licząc żołnierzy i mieszkańców którzy własność rzucili w S. Domingo dla boiaźni Murzynów obrażonych. Między regimentami Francuzkiemi znayduią się szczątki legionu, który ze Włoch wysłany do Indyi zachodniey r. 1802 zkładał się z Niemców i cudzoziemców; ci prawie wszyscy dali się namówić do Angielskiey służby, i w regimencie 60 są umieszczeni. Spodziewać się trzeba, że Dessalines pomyśli o podbiciu Hiszpańskiey prowincyi. Tu w mieście Domingo kommenderuiący G. Kerversan gotuie się do mężney obrony; pisał do rządcy Hiszpańskiego w Hawanie donosząc iż twierdzę opatrzył w żywność i ammunicyą na czas długi; prosi ażeby mu przysłano tych Francuzów którzy z podbitey przez Murzynów osady uciekli do Cuby. Tymczasem biali mieszkańce którym podobało się zostać pośród ludu czarnego, doznawać zaczynaią przykrości wielorakich. Rozkazuią onym dumnie zwycięzcy, do robot cięższych wprzęgaią, daiąc uczuć prawdę starego przysłowia: zwyciężonym biada. Słychać iż niektórych nawet zamordowano. Panowie nowi czynią w kraiu rozmaite urządzenia, znoszą domy i miasteczka, szukać każą innych siedlisk. Papierowych pieniędzy było wiele w ręku białych; gdy do Jamaiki przybyli, staraiąc się zamienić na gotowiznę, tey nikt dawać nie chciał, nawet ze stratą 95 procentów.

— Rząd nasz w tych dniach odebrał z lądu Europy taiemną przestrogę, iż na końcu Lutego

lub w Marcu Konsul przyprowadzi do skutku nieomylnie zamysł naiechania kraiu Angielskiego. Podwoiliśmy więc ostróżność na flotcie, brzegach, i wewnątrz kraiu — Fregata na którey przybył G. Rochambeau z innemi wodzami, niosła 400. t. dollarów; iest to własność Francuzkich officyerów, którey nie tknoł się zwycięzca według brzmienia kapitulacyi; statek w podróży wytrzymał nawałność straszliwą, i nieraz był był zatonienia blizkim — D. 1. w Anglii północney i Szkocyi mieliśmy rozruch wielki; rozumiano powszechnie iż wylądowali Francuzi; zapalono niemieszkaiąc po górach słupy; milicye ochotnicy, pospolite ruszenie ruszyły ku brzegom. Z Hrabstwa Selkirk lud uszedł iuż mil 24, gdy się pokazało że wieść płonną była. W tey stronie rozsądni nie lękaią się bynaymniey napaści. Szkotowie mianowicie mężni są, i niepospolitą ochotę do obrony kraiu oświadczaią. Nieukontentowania Lorda Moira ta przyczyna być miała; gdy przyimował naywyższą kommendę w Szkocyi, przyrzekli Ministrowie zmocnić woysko iego 10. t. regularnego żołnierza; co nietylko się nie stało, i owszem rząd wyprowadził ztąd do Anglii 5. t. ludu naylepiey ćwiczonego — Admirał Cornwallis pospiesza do Brestu; przyłączyły się do eskadry iego 4. nowe okręta; ponieważ iest pewna wiadomość, że nieprzyiaciel ukazuiąc nam dość znaczną potęgę w zewnętrznym porcie inną nierównie większą wewnątrz gotuie.

Addington ma przełożyć izbie niższey potrzebę pomnożenia dochodów Króla 100. t. F. S. Gubernator wyspy Ceylan, który według dawney powieści, sam rozpoczoł woynę z Królem Candy nie radząc się Rządców osad wschodnio Indyiskich, pisał z stolicy Columbo, i doniosł że wyprawa do środka dzierżaw Króla wyspy przedsięwzięta koniec wzieła niepomyślny. Widząc mieszkańce woysko Angielskie chorobami uszczuplone, pod przewodnictwem naczelnika Adigaar oblegli one w stolicy Candy. Wódz nasz Dawie kapitulować musiał 25. czerwca. Mieliśmy w obozie naszym wielu Judyanów Malais; ci pomordowawszy starszyznę do nieprzyiaciela przeszli; zatém nastąpiła rzeź całego garnizonu, tak dalece iż ieden człowiek przypadkiem uszedł do Columbo — W izbie niższey Parlamentu powstał spór względem urządzenia ochotników; nic iednak do tychczas nie postanowiono; nieprzyiaciel zaś coraz bliżey grozi — W Dublinie wielkie przygotowania czyniemy do obrony; na kanale Ringsend stoi znaczna liczba zbroynych szalup, które maią bronić przystępu Francuzom do brzegów. W naszey stronie gwardya około Chelmsford rozłożona rozkaz odebrała pospieszać do Harwich. W Deal Generałowie sposobią wszystko na przyięcie 10. t. żołnierza wkrótce spodziewanego z Prowincyi wewnętrznych Królestwa; ten lud będzie rozłożony po domach obywatelskich i kupieckich w nagłey potrzebie; albowiem budy w których miał stać obozem nie są dokończone.

z Paryża 13. Lutego

Między żołnierzami gwardyi Włoskiey i Francuzkiey zdarzaią się częste swary; iuż nawet przyiść miało do krwi przelania. — Do nowych regimentów które u Szwaycarów zaciągamy, ci naybardziey podaią imiona Officyerowie i żołnierze, którzy w początkach rewolucyi w służbie naszey zostawali. — Zmarły Kapitan Basza iest żałowany tu powszechnie; przyświadczaią Francuzi, którzy w kraiu Tureckim bawili, że ten mąż iawnie i statecznie sprzyiał narodowi naszemu; godzi się razumieć iż następca Kadir wstępować będzie w ślady iego; iemu był winien wiele G. Sebastiani, gdy podróż odprawiał do wschodnich kraiów. — Burze i wiatry nie ustaią; wzieły iednakże inny kierunek, ponieważ morze nie wyrzuca iuż okrętów na brzegi nasze, iak w przeszłych 2 miesiącach. O armiach, flottach, i flottyllach RPtey głuche dotąd milczenie. — Minister spriwiedliwości Regnier rozkazał Prefektom nadmorskich Departamentów mieć pilne oko na tych ludzi, którzy pod imieniem zagranicznych kupców kray zwiedzaią; między temi podobno naywięcey kryie się nieprzyiacielskich szpiegów; domyślamy się że to musieli wyznać przed rządem niedawno poymani, osądzeni, i stracenі złoczyńce. — Naywyższy Sędzia dostał pomocnika w osobie Konsyliarza Stanu Real; temu zlecone są dzieła zciągaiące się do bezpieczeństwa i wnętrzney spokoynosci w kraiu. — Jeżeli Trybunowie i prawodawcy daley postępować będą z równym pośpiechem w dokończeniu dzieła iak zaczeli i dotąd postępuią, księga praw cywilnych za kilka tygodni będzie dokończona; Oppozycya iest bardzo słaba, ledwie kilka sekretnych głosów odrzuca podane proiekta przez radę Stanu; doskonałości dzieła, albo też innym przyczynom to winiśmy, któż zgadnie.

Konsul Trybunom, przesłał wiadomość dokładną, w iakim teraz iest stanie skarb Rptey; Trybunowie oddali pismo prawodawcom; tym sposobem dowiedzieli się o wszystkiém obywatele inni; a ponieważ rzecz iest na stopniu naylepszym, podniosły się nagle papiery kraiowe do 57. procentów, iak nigdy niebywało od czasu rewolucyi dokończoney. W Londynie liczą papiery na 55. procentów; na pozor więc iest prawie równość kursu w 2. narodach; lecz u nas idzie wszystko na gotowe i dobre pieniądze; w Anglii na piastry, dollary, szyllingi, którym bank nadał cenę od rzeczywistey wyższą 10. procentami; więc tam papiery na dobrą gotowiznę liczone nie maią więcey wagi nad 45. procentów; spadać ieszcze muszą, gdy narod zostanie przez kilka ieszcze miesięcy w codzienney trwodze lądowania, oderwany od roli, kunsztów i rękodzieł — Unas policya przez dni kilka czynną była nad zwyczay; zamykano bramy mieyskie, przetrząsano pałac Thuilleries, i kilka innych domów, więcey 40. osob zaprowadzono do więzienia. Słychać że to byli spólnicy rozstrzelanych zdrayców Picot i Lebourgeois, z Londynu przybyli chcąc morderstwem iednego człowieka nas w zamieszanie wprawić. Sam Georges był w ich liczbie; lecz ostrzeżony uszedł z rąk prawie. Trzeba iednakże czekać pewnieyszych doniesień i wyroku sądowego; ten rzecz obiasni.

Niedawno inny zdrayca umyślił flottę RP. podpalić w porcie Bresteńskim. Już on tam bawił miesięcy kilka, i w liczbie kanonierów umieszczony został; dowiedziano się o przedsięwzięciu iego w naszey stolicy z dowodów pewnych; zchwytany więc, tu będzie sądzony za dni kilka. Pamięta każdy, że rząd nasz w pismach kraiowych, i ministeryalnych notach podanych w Londynie za pokoiu, ciągle narzekał, iż Anglicy łotrom, zbóycom, Szuanom z oyczyzny zbiegłym dawał zchronienie na wyspach Wight, Jersey i Guernesey, ci sami teraz opatrzeni we wszystko lądować chcieli do zachodnich departamentów, za radą i namową deputacyi emigrantów w Londynie złożoney z nieprzyiacioł śmiertelnych rządu naszego; i gdyby się powiodło odnowiliby zapewne mordy, pożogę, i inne skutki domowych woien. Lecz rząd baczny zapobiegł nieszczęściu; ażeby zaś w przyszłości nic nie zrobiono podobnego, ustanowiony dozorca policyi St. Konsyliarz Real, któremu dano znaczną summę na taiemne wydatki. Konsul zaś w krótce ma przystąpić do Angielskiey wyprawy, Cambaceres mieysce nieprzytomnego zastąpi; utrzymuie się albowiem pogłoska, że rady, prozby, i namowy przyiacioł nie odmieniły zdania iego względem koniecznej potrzeby, ażeby sam rycerstwu Francuzkiemu hetmanił w tak ważném przedsięwzięciu. Słychać iż w krótkim czasie zabieranie woyska na flottyllę, i tym podobne przygotowania będą dokończone.

Ekwipaże ministra woiennego wysłano do portów; tamże wyieżdża Minister morski; nie wątpiemy że Buonaparte za nim pospieszy. Rząd milczy i pisać zabrania o blizkiey wyprawie; z armii G. Friant i Oudinot pod naywyższą kommendą G. Davoust w Bruge codzień 3. t. żołnierza idzie koleią na statki dla nauczenia się ro-

bić wiosłem, i posługę czynić kanonierów morskich; toż samo czynią w Boulogne i Dunquerque. G. Marmont do armii Batawskiey wyiechał. Burze nie ustaią; z wielu miast nadmorskich przysłano smutne doniesienia o zatonionych lub uszkodzonych okrętach. Wczora mieliśmy tu ieszcze wicher gwałtowny— Cuvelier wyznaczony kommendantem legionu przewodników i tłómaczów armii Angielskiey. Wydał odezwę w stolicy i po całym kraiu rozrzuconą, zachęcaiąc dzielnie Irlandczyków naybardziey, ażeby się zaciągali do pułku iego — Mówić tu zaczęto o przymierzu obronném między Rptą i dworem Berlińskim. Z Portugallią rzecz zupełnie ukończona; Król Katolicki przyiął na siebie gwarancyą, że cokolwiek Regent przyrzekł Konsulowi w taiemney umowie, dotrzyma wszystko świątobliwie. Lecz z drugiey strony donoszą, że rząd Angielski domaga się u X. Brezylii, ażeby iemu pozwolił zaiąć którąkolwiek z osad swoich, np. Maderę, do końca dzisieyszey woyny. Odpowiedź niewiadoma i bardzo trudna. Bezdowodne są wieści o nowych sporach zaszłych między posłem Rptey G. Lasnes i ministrami Portugalskiemi.

W Bayonne mieliśmy pożar straszliwy, zaiął się ogień w magazynach wódką, żywicą napełnionych; 7. zpłonęło; ratunek był daremny; wiele osob utraciło życie; szkoda wynosi milion 800 t. fr. nie podobna mieć okropnieyszy widok; ziemia, powietrze i woda w ogniu były — Zgromadzenie prawodawcze kończy swoie obrady 6. marca; księga praw cywilnych, oprocz iednego lub naywięcey 2. rozdziałów ma być w tym przeciągu dokończona — Zwiedzaiący Amerykę południową Humbolt, i uczony Klaproth do Instytutu naszego przyięci. Pierwszy pisał 30. czerwca, że w nast. roku do Europy powróci; przysyła teraz zgromadzeniu zbiór szacowny rzeczy kopalnych które znalazł w Mexico i Peru, mapę dokładną niektórych okolic, postrzeżenia meteorologiczne; wychwala niezmiernie officyerów Hiszpańskich, cudzoziemcowi pomoc wszelką dawali — Flottylli kommendę w Boulogne przyioł teraz Lacrosse Admirał, dawniey Generał Kapitan Guadalupy. Znayduiący się u nas Bruix do zdrowia przychodzi; podobno w krótce powróci do pełnienia woienney usługi— Generałowi Jourdan z departamentów Rptey południowych i wschodnich posłał rząd znaczne posiłki; słychać iż pomieniony wódz ma przystąpić do ważnego dzieła we Włoszech — O Angielskiey wyprawie u nas iedyne rozmowy, grano niedawno na teatrze Guilhelma zdobycznego; wyięte z tey nowey sztuki arye i piosneczki stosowne do dzisieyszych okoliczności narodu, każdy iuż umie na pamięć, każdy śpiewa.

z Hagi 14. Lutego.

Cały narod Batawów iest w smutku pogrążony. Buonaparte przed zaczęciem ieszcze woyny zakazał wprowadzenia towarów Angielskich do Francyi, dla przyspieszenia wzrostu rękodzieł kraiowych. Po długiém usiłowaniu zmnieyszyła się przynaymniey kontrabanda od ściany Niemieckiey, Swaycarskiey, Włoskiey, Hiszpańskiey, na brzegach Oceanu; lecz trudno było złe wytępić na Batawskich granicach; tu blizkość Anglii, łatwy przystęp, liczne rzeki i kanały, dawne związki nasze z Kupcami Belgickiemi, stawiły tamę prawie nieprzebytą zamiarom Konsula. Wprawdzie konfiskaty bywały liczne i wielkie; przez co podrożały tylko Angielskie towary; taiemne zaś onych wprowadzenie bynaymniey nie ustawało; potrzeba, nawyknienie, chęć zysku zawsze były od prawa i boiaźni kary mocnieysze. Rząd Batawski po zaczętey woynie dał zakaz podobny Francuzkiemu; lecz albo magazyny napełnione były zawczasu, albotéż napełniły się nawet podczas woyny; słowem kontrabanda była wielka i częsta. Konsul na wstrzymanie oney znalazł sposob nadzwyczayny. Przed kilko dniami G. Monnet i iuni wodzowie odebrawszy rozkaz wyraźny z Paryża na przeyrzenie wszystkich magazynów i sklepów naszych, iakie tylko znaydować się mogły w Flessingue, na wyspie Walcheren, po innych składaiących Zelandyą, iako też po wszystkich miastach i miasteczkach, które się znayduią w prowincyach z Francyą graniczących.

Ponieważ Batawom ten przypadek był naymniey spodziewany, handel zaś z Anglią niezmierny, ponieważ nie dla siebie tylko ale też dla narodów ościennych do nas produkta swoie przewoził nieprzyiaciel, wiarę przechodzi prawie nieskończone ich mnóstwo przez Francuzów zaięte. Niezliczone familie tym sposobem w rozpaczy pogrążone; oboiętni nawet którzy nic nie tracili, gniewaią się niezmiernie widząc iż wolność i niepodległość narodu naszego szczerém iest uroieniem, gdy cudzoziemiec rozrządza wszystko według woli swoiey, ten który nas trzyma pod Opieką. Rząd departamentowy pisał do G. Monnet nie mieszkaiąc. Odebraliśmy powiada wiadomość coś uczynił na rozkaz rządu twoiego, zabieraiąc Angielskie towary w Middelburgu, Flessingue, Veere i po wielu innych mieyscach znalezione; toż samo ińni Wodzowie robią w drugich stronach, coś wykonał w Zelandyi. Niepodobno milczeć nam w zdarzeniu tak dziwném, nie rozumiemy ażeby rząd naywyższy Batawski był wcześnie przez Francuzów uwiadomiony o przedsięwzięciu niezwykłem i nieuważném. Serce nam żal ściska, gdy widziemy zpływaiące bez końca klęski na całą oyczyznę, w szczególności na prowincyą Zelandyą którą rządziemy. Lecz nie wiedząc ieszcze przyczyn i pobudek waszych, za powinność mamy poczytać i ogłosić przed narodem za gwałt i bezprawie, cokolwiek czynicie przeciwko ich bezpieczeństwu i własności.

Zaklinamy więc ciebie, Generale, na imie wolności Batawskiey, którą nam dała i ugruntowała przed dwóma wiekami krew przodków za oyczyznę przelana, ażebyś iey nie przemieniał w czcze i próżne nazwisko, trwaiąc w przedsięwzięciu twardém przeciw któremu czyniemy oświadczenie uroczyste. A ieżeli nad spodziewanie nasze prośby słuszney wysłuchać nie możesz lub nie chcesz, prosiemy usilnie ażebyś własności Batawom wydartey za granicę przewozić nie dopuścił, lecz zachował w kraiu pod strażą nie tykaiąc, dopóki rząd nasz nie umówi się z Francuzkim. — Ta ostatnia prośba podobno przyiętą nie została; ponieważ odbieramy doniesienie z Anvers, iż 80 bryk ładownych Angielskiemi towarami droższemi tam iuż przyprowadzono; spodziewaią się nierównie więcey. Gdy wyznaczeni urzędnicy w miastach przetrząsali kupieckie sklepy, woysko pod bronią stało, iazda po ulicach biegała dla utrzymania zapalczywości ludu zburzonego. Lękać się trzeba, żeby to nieukontentowanie do flotty nie przeszło i flottylli; urosłaby niemała przeszkoda do wyprawy. Rząd naywyższy wysłał gońców z prośbą do Konsula, ażeby cofnął wyrok Batawów krzywdzący; prosiliśmy nawet Ambassadora Semonville i G. Victor o wstawienie się za nami, ażeby nie tylko wrócono kupcom zabrane towary, ale też zaprzestano magazyny i sklepy po innych miastach przetrząsać, czego dziś lękać się naybardziey wypada. Nowy Generał en chef Marmont iutro spodziewany; pensyą brać będzie od rządu swego; u nas tylko stołowe pieniądze. Podobno proiekt rządowy względem 40 mill. zł. hol. które rozrzucić miano na Prowincye, do skutku nie przyidzie; nie podobnym do wykonania uznany w zgromadzeniu prawodawczém. Innych więc źródeł szukać trzeba na opatrzenie skarbu.

z Wilna dnia 24 lutego.

Sławny Obywatel Francuzki Carnot ex Direktor RPtey, a potém Minister Woienny, teraz zaś Prezydent instytutu Narodowego pisał Urzędownie do JW. Poczobuta Astronoma w Imperatorskim Uniwersytecie Wileńskim, donosząc że dnia 14 Miesiąca *Frimaire* to iest 5. Xbra 1803 Klassa nauk Fizycznych i Matematycznych rzeczonego instytutu obrała tegoż A-

stronoma za swego korrespondenta, tak iako przed laty dwudziestą pięcią Akademia Królewska Paryska Nauk wyzwolonych.

Kantor Rekom: iak zalecił ludziom potrzebuiącym służby, schadzkę do Kantora od g 9. z rana do 11. tak to postanowienie wszyscy dopełniaią i na rekwizycye Pauów wyboru oczekiwaią. Kantor ma od Obywateli wiadomość o summach na za arędowanie dóbr znacznych: zatym uprasza ktoby miał takowe dobra raczył Kantor: uwiadomić, summy według okazanych intrat mieć będą. Przypomina Kant: polecone sobie do przedaży Pojazdy, Konie, Kamienice i Folwarki zkorrespondencyami do Kantory. Z Poczty przyniesiono list z napisem Rapporta z Prowentu Kazimierza W. kto do adressu należy, niech się do Kantoru expedycyą zgłosi. Ma Kantor 12. par nożów z widelcami złotych z porcellanowemi trzonkami, tylez łyżek złotych do zbycia. Ma człowieka umieiącego robić świece woskowe zdatnego do zakrystyi. Adress do Kantory Rekom: u S. Kazimierza w Wilnie.

Niżey podpisany donosi Prz: Publ: że umyślił tu założyć Bibliotekę do czytania ksiąg Francuzkich, w którey blizko 1800 dzieł naywybornieyszych przy samém otwarciu liczyć będzie. Życząc iednak nayprzód wiedzieć, iak wielkiey liczby czytelników spodziewać się może, czyni odezwę ninieyszą do lubiących literaturę, aby się raczyli zgłosić do Kantoru JP. Simpsona Abrahama w Kam: Górskiego na ulicy Niemieckiey, w którey niżey piszący się od godziny 2. do 6. z południa wdzień znaydować się będzie. Abonuiący się na całoroczne ksiąg czytsnie zapłaci 9. rubli srebrem w 3. ratach co 4. miesiące. Póżniey za pomnożoną czytelników liczbą, biblioteka iego znacznie się pomnażać będzie corocznie. Katalog drukowany, z przyłączoną wiadomością o braniu i oddawaniu ksiąg każdemu z abonuiących się będzie dany. J. Sello.

Podaię się do wiadomości! Iż w Dobrach Ziemskich Łopie zwanych w Powiecie Kowień: między Janowem i Kieydanami, od Janowa mil 2. a Kieydan mil 3. a od Wilna mil 14. położonych nayduie się fabryka Szklanna na sposób zagraniczny urządzona, w którey przedaie się szkło taflowe w skrzyniach i na szyby rznięte; oraz szkło zielone aw różnychgatunkach, i szkło białe z rysunkiem i bez rysunku. Życzący mieć handel z tą fabryką może kontraktować ogołem wyrobek roczny i częściami; sprowadzenia zaś do Miasta Guberń: Wilna nie tylko lądem ale i wodą iest łatwa zręczność; ponieważ ta fabryka leży o milę iedną od rzeki portowey Wilij, gruntami tychże Dóbr płynącey.

Azik Szneycerowicz Obywatel Miasta Powiatowego Oszmiany ma honor zawiadomić wszystkich Kredytorów zeszłego Morducha Jenkielowicza byłego Obywatela i kupca Smorgoń: iż gdy pomieniony Morduch Jankielowicz wiele długow zaciągnowszy ieszcze za życia swego maiątek ruchomy i leżący na taxę i Exdywizyą oświadczył. — Przeto będąc Sukcessorem arazem i kredytoram Azik Szneierowicz blisko rzeczonego Morducha Jankielowicza dla zbliżenia lat sobie iako też wszystkim kredytorom w inney satysfakcyi zyskał Dekret w Ratuszu Oszmiań: też taxę i Exdywizyą determinuią w Ru 1803 Augusta 10 d. zapadły namowy Plenipotencyi sobie od zeszłego Morducha zwydaney że zaś takową Exdywizyą w skutek Dekretu Ratuszu Oszmiań: wspólnym kosztem ze wszystkiemi Kredytorami w d. 15 Maia Roku idącego 1804 nieomieńnie Azik Szneierowicz wyprowadzi. — Przeto zprzyczyny iż Kredytorowie Zeszłego Morducha Jankielowicza wróżnych Guberniach mieszkaią aby na dzień 15. maia do miasteczka Smorgoń w Pcie Oszmian: położonego pod utratą zakredytowanych Summ stawili się ninieyszém ogłoszeniem zawiadamia.

w Wilnie wyszła z druku Xiążka, przełożona z Francuzkiego pod tytułem. *O ogniach ochotnych czyli Nauka robienia Faierwerku* 8vo z Fugurami kosztuie exemplarz na papierze kleieiowym Złł: 12 na wodnym złł: 10

My Jan Rafał i Augusta z Duringow Hahnowie Mieczn: Pttu Upits Dziedzice Łaszman Pomusza i Sztylkin Pomusza w Pcie Upits: położonych do powszechney podaiemy wiadomości na skutek dokumentu z Kredytorami swoiemi w Roku 1803. Apryla 14 postanowionego i tegoż Roku 8bra 28 w Grodzie Pcie Upits: wespół z Tabellą długow naszych Aktykowanego w celu aby nikt o naszych czystych i poczciwych zamiarach niewątpił, że żadnych innych ani w Litwie ani w Kurlandyi nad te, które Tabellą są obięte niemamy i onych powiększać Massę, mocy i prawa niemaiąc niepowińni będziemy. Takową publikatę przez gazetę drukowaną ogłaszać postanowiliśmy, i oną własną ręką podpisuię. Pisan w Łaszmen Pomuszu Ru 1804 Mca Februarii 6 dnia.

Zeszły Felician Racnwicz Komornik Ptu Wileń: od lat kilku bawiąc się pomiarem w Powiecie Upidzkim, między wielu zaiętemi do pomiarow Maiątkami Obywatelskiemi, zaioł był i maiątek Bystropol w Ptcie Upidzkim w Parafii Remigolskiey leżący WJP Kazimierza Bystroma Szambell. byłego Dwor: Poll. w którym gdy nagle skończył życie nieułatwiwszy roboty swoiey, aza nią iuż opłaconym będąc, przy tym że Ruchomość i należność swoie po ruznych pozostawiał domach w tymże Ptcie gdzie przebył swóy w Pomiarach miewał. — Podaie się to do wiadomości Publiczney ażeby Aktualni Sukcessorowie zeszłego Komornika Racewicza odzew uczynili do togoż WJP Bystroma dla oświecenia się opozostałościach iego maiątku i odzyskania co być należnym Sukcessorom może, a wzaiemnie uczynienia sprawiedliwości co od zeszłego komu należnym być się okaże.

Sąd Taxatorsko: Exdywizorski w dobrach Olechniszkach w Pcie Zawileyskim trwaiący, pozebraniu się w dniu 20. Januar: powydaniu niektórych decyzyów, że ieszcze od Sędziów przeszłego kompletu niemiał oddanych wzupełności Protokułow, i pomiaru przez Komornika Wolskiego robiona, wprzerzucaniu niekoniczna, przeto Juryzdykcyą swoią do dnia 1 Marca Odroczył. Na ten więc termin że koniecznie wszyscy Pretensorowie iako i JP. Lantwoyt Kozioł z Gubernii Mińskiey z zupełną gotowością pod utratą ich sprawy stawali, ten Sąd Exdywizorski mocą wyroku Gł: Sądu, na nowo; ostrzega i zawiadamia.

Sr Zelman Szlomowicz Kupiec i Obyw: Wileń; miał sobie służący Skrypt od JW: Graffa Mateusza Zyniewa Starosty Berzuickiego na Summie czer: złł: 115 w Ru ominionym 1803 Msca 7bra z Terminiem Exolucyi 1804 Januaryi pierwszego wydany. Jakowy Skrypt w Zelmana Szlomowicza zaginął, Przeto że Szlomowicz takowego skryptu niekomu niedawał i nieprzelewał, i nikt za Owym u JW. Zyniewa Summy Szlomowiczowi należney od bierać niemoże, tylko Sam Szlomowicz, Oczym w Ziemstwie Wileń; w Ru ninieyszym 1804 Januaryi 25 Dnia Uczynione Sądownie Oświadczenie; Jednak ażeby otym powszechność wiedziała w Gazety Publiczne uminszcza się.

Lit. Wil. rząd Gub. donosi, że Wileńska stacya pocztowa oddana będzie z publiczney licytacyi w ost. d. miesiąca lutego; ktoby chciał trzymać, dla targu może stawać w Lit. rządzie Gub. na terminach 1 Iut: d. 5. 2 d. 10. 3 d. 15.

Gub Woien. Lit. B. Beningsen uwiadamia Szlachciankę Jelcowę Miskiewiczową, iż J. J. M. raczył wysłuchać iey prożbę względem rozsądzenia sprawy o dobra odebrane w różnych juryzdykcyach agituiącey się i rozkazuie oney udać się do Sądu Gł. Lit. który stosownie do praw Pol. nie odmówi proszącey dla rozpoznania pretensyi przeznaczyć ieden sąd takiego powiatu, gdzie część naywiększa dóbr poszukiwanych iest położona.